

VELETRŽNÍ LISTY

21. SVĚT KNIHY PRAHA BOOK WORLD PRAGUE 2015 PÁTEK 15. 5.
mezinárodní knižní veletrh a literární festival International Book Fair and Literary Festival

Fair News Inside
2015 FRIDAY 15. 5.

21. ročník Světa knihy Praha zahájen

HEREČKA TEREZA KOSTKOVÁ V ROLI MODERÁTKY OTEVŘELA VE ČTVRTEK PŘESNĚ O DESÁTÉ ZAHAJOVACÍ AKT 21. ROČNÍKU SVĚTA KNIHY.

Ten se tentokrát s ohledem na Egypt, soby čestného hosta, nesl do značné míry v arabském duchu. Vřele bylo přijato vystoupení hudební skupiny Ziriab. Jako první se ujal slova senátor Tomáš Grulich, předseda Stálé komise pro krajany žijící v zahraničí. „Čech a rum, toho najdeme všude,“ zacitoval z Haškova Švejka a připomněl, že k České republice se v současnosti hlásí zhruba dva a půl milionu krajanů žijících po celém světě. Zdůraznil význam exilu pro předmnichovskou republiku i pro udržení kulturní

kontinuity po roce 1948. „Potřebujeme říct lidem v České republice, že nejsme sami a že existuje i naše literární diaspora, která si zasluhuje naši pozornost a úctu.“ dodal na vrub jednoho z hlavních témat letošního Světa knihy.

„Velmi ráda bych zdůraznila, že egyptská kultura od svého začátku vychází z hluboké úcty a tolerance ke všem kulturám a ke všem národům.“ prohlásila pak ve svém projevu velvyslankyně Egyptské arabské republiky v ČR paní Amany Fahmy. Připomněla

zásadní význam egyptské kultury pro kulturu světovou, nahlédla zevrubně do historie a dodala rovněž, že „kultura a literatura nemůže žít odděleně od představ, názorů a snů obyvatel různých zemí.“

Hosty veletrhu pak pozdravili náměstkyňe ministry kultury Kateřina Kalistová a radní hlavního města Prahy Jan Wolf.

„Jako hosté přicházíme z Káhiry, která má tisíc minaretů, do vaší stovžaté Prahy,“ konstatoval poté Ahmed Megahed, ředitel Egyptské státní knižní organizace, a dodal: „tyto naše kulturní výměny, naše cesty, naše putování mezi Káhirou a Prahou ukazují velmi silná pouta, která pojí český a egyptský lid, která pojí českou a egyptskou kulturu, přispívají k tomu, aby se obě kultury, obě civilizace dále rozvíjely.“ Předseda Svazu českých knihkupců a nakladatelů Martin Vopenka sice s potěšením kvitoval, že Praha získala titul UNESCO Světové město literatury a současně si posteskkl, že prozatím není příliš viditelně naplňovaný. Po závěrečném poděkování ředitelky Dany Kalinové za „synergický podíl“ všem, kdo se zasloužili o přípravy a průběh letošního veletrhu, egyptská velvyslankyně Amany Fahmy spolu s dr. Ahmedem Megahedem přestříhali symbolickou pásku. IK

ŠTAFETU PŘEBÍRÁ ZEMĚ FARAONŮ

V duchu tradic Egypta, země honosící se pěti tisíci let historie písemnictví, proběhlo slavnostní otevření stánku čestného hosta letošního veletrhu. Pochoštění tradičními sladkostmi a hudbou přilákalo do egyptského stánku desítky návštěvníků. Za účasti ředitelky veletrhu Svět knihy DANY KALINOVÉ a ředitele Egyptské státní knižní organizace AHMADA MEGAHEDA promluvil spisovatelka MAJ CHÁLID a její krajan IBRAHÍM ABD AL-MAGÍD. Představili svou vlast jako zemi s bohatou historií i dynamickou přítomností a množstvím významných děl. Neopomněli však ani vyzdvihnout několik velikánů České republiky. „Je nám ctí být hosty v zemi, jež si zvolila jako svého prvního prezidenta spisovatele,“ připomněl Al-Magíd. Na stánku čestného hosta tak byl odstartován bohatý program věnovaný literární historii i současnosti Egypta a jeho jazyka. OŠ

Cenu Jiřího Ortena 2015 získala Alžběta Stančáková

Cena Jiřího Ortena je určena pro mladé autory do 30 let a organizuje ji SČKN. Partnerem ceny, jež je udělována s podporou MK ČR, je Magistrát hlavního města Prahy.

Cena byla vyhlášena 14. května na slavnostním podvečeru v rámci doprovodného programu veletrhu. Nominováni byli tyto autoři: **Alžběta Michalová** za básnickou sbírku Zřetelně nevyprávíš (Fra), **Alžběta Stančáková** za básnickou sbírku Co s tím (Nakladatelství Petr Štengl) a **Luboš Svoboda** za básnickou sbírku Vypadáme, že máváme (Fra). Vítězkou se stala **Alžběta Stančáková**. Nominovala ji odborná porota ve složení: literární teoretička a redaktorka Blanka Činátlová, šéfredaktor nakladatelství Odeon Jindřich Jůzl, editor a básník Milan

Ohnisko, spisovatel a redaktor Marek Šindelka a spisovatel Miloš Urban a nominaci zdůvodnila slovy: „za přesná básnická pozorování, drzá a drsná gesta.“ Jako součást ceny obdržela vítězka šek na 50 000 korun. JCH

Egyptské dobrodružství Václava Havla

Jedním z významných hostů letošního veletrhu je egyptský bohemista **CHÁLID AL BILTAGÍ**. Vyučující českého jazyka na fakultě Al Alsun univerzity Ain Shams pohovořil o své překladatelské práci, ale přiblížil i svůj názor na současnou situaci v Egyptě. Program pořádaný pod záštitou Knihovny Václava Havla moderovala **Lucie Němečková**, organizátorka řady akcí s arabskou tematikou.

Chálid Al Biltagi je znám jako autor několika překladů českých autorů do arabštiny. Mezi jmény jako Miroslav Verner a Milan Kundera však nejvýše ční osoba Václava Havla. Jak se vlastně autor dostal k překládání rozsáhlého eseje Moc bezmocných? „V roce 2011 jsem se setkal s českým velvyslancem Pavlem Káfkou a ten mi toto dílo na překlad nabídl.“, usmívá se Al Biltagi. „Byl jsem tehdy, jako všichni v Egyptě, v revoluční náladě, a tak jsem se do toho pustil.“ Václav Havel byl vždy v arabské zemi znám hlavně jako občanský aktivista. Do arabštiny byla s úspěchem přeložena jeho hra Za-

hradní slavnost, ale spoustu dalších děl stále čekalo na důstojný překlad. S nástupem arabského jara a následných událostí však stále více Egyptanů začalo nacházet zálibu v jeho spisech a způsob Havlova boje proti komunistickému režimu v Československu mnohým připomíná současnou situaci v Egyptě. Havlova díla začala být oblíbená mezi disidenty, vězňenými režimem. „Všichni, i Češi, mi říkali, že ten text je velmi těžký, ale pro mě nebyl, možná proto, co jsme prožívali,“ naráží překladatel na situaci z přelomu let 2011 a 2012, kdy esej překládal a vydal. Došlo i na toto chmurnější téma. Dnes je situace, dle Al Biltagiho, složi-

tější, než před sledem egyptských revolucí. Je zakázáno protestovat proti režimu a mnozí aktivisté končí ve vězení. „V Egyptě systém nerespektuje zákon ani ústavu,“ tvrdí spisovatel. „Mnozí se absurdní situace, kdy jsou lidé bez viny zavíráni do věznic.“

Otázán byl autor i na své osobní setkání s Havlem. „Přijel jsem do Prahy a měl jsem se s ním setkat. Bohužel, přivítal mě jen jeho tajemník, Václav Havel byl tehdy v nemocnici.“ Z této návštěvy si tak Al Biltagi odvezl jen jednu z podepsaných Havlových knih. Jasný názor má však egyptský bohemista na přejmenování pražského letiště, které v Česku vzbudilo vlnu kontroverze. „Jsem rád, že pan Havel dostal alespoň část z uznání, které by si zasloužil.“ OŠ

Bílé vrány se ze světa slétají v Mnichově

„Bílá vrána je pro nás značka, symbol něčeho výjimečného, co chceme vybrat z celkového množství dětských knih z nejrůznějších koutů světa. Důležitá je literární úroveň, kvalitní ilustrace, nekonvenční a inovativní přístupy ale i srozumitelnost pro děti po celém světě,“ uvedla v pátek odpoledne Katja Weibe z mnichovské mezinárodní knihovny pro mládež na vrub každoročně vydávaného katalogu The White Ravens. „Srovnáváme světy dětských knih z různých zemí. Doufáme, že náš katalog pomůže nacházet pro čtenáře knihy, ke kterým by se jinak nedostali, a také nakladatele z jiných zemí, kteří by knížky přeložili a vydali.“ Každoročně tým odborníků z knihovny prostuduje na deset tisíc dětských knížek ze šedesáti zemí a z nich vytipuje dvě stovky nejzajímavějších. Souhrn z roku 2014 je vystaven na veletrhu a detailní informace ke kolekci přidala jak zmíněná Katja Weibe, tak i její kolegyně Ines Galling. IK

Večerníček slavil padesátku na stánku České televize

Hned dvě události proběhly ve čtvrtek krátce po poledni na právě otevřeném stánku České televize. Při slavnostním zahájení tu moderátor Honza Musil pohovořil s Lubošem Křížem, vedoucím vydavatelské činnosti ČT, a výkonným ředitelem ČT: D Petrou Kolihou. Poté uvítal herečky Hanu Macuichovou a Jiřinu Bohdalovou a herce Josefa Dvořáka a nic nebránilo pustit se do další slavnostní události – oslavě padesátin legendárního Večerníčka. Při té příležitosti byla pokřtěna publikace Večerníčekův pohádkový špalíček. Obsáhla knížka, která přináší padesát prvních dílů z padesáti Večerníčeků, převedených do komiksové podoby. Její autorka Petra Braunová se přítomným pochlubila, že si nedovede představit příjemnější práci než mít za

úkolem sedět a dívat se na Večerníčky. Oslavy kulatin nestárnoucího chlapečka v novinové čapce měly všeobecně příjemnou atmosféru ozdobenou bezprostředními historikami přítomných herců, představitelé řady dnes už legendárních večerníčekovských postav a postavíček. IK

Boj o ceny

Titulek tohoto článku je vícevýznamový a přesně vystihuje dění v Literárním sále, kde se ve čtvrtek sešli zástupci Svazu českých knihkupců a nakladatelů s knihkupci z celé České republiky.

V úvodu setkání byly předány ceny nejlépe hlasujícím knihkupcům v Knihkupeckém žebříčku za rok 2014. Cenu letos získalo knihkupectví **Mária Olšanská z Příbrami a Hořovic, Knihkupectví Daniela z Benešova, Knihkupectví Trávníček z Prahy a Otava z Jihlavy**. Bodovalo také **Karmelitánské knihkupectví Caritas z Ostravy, Kosmas z Kolína, Plzně** i pražských **Nových Butovic** a také **Karmelitánské knihkupectví U Dómu z Olomouce**.

Po předání cen vítězům došlo na ceny, které knihkupcům dělají vrásky na čele už mnoho let, a sice na ceny knih. Bouřlivá diskuse se rozvinula v otázce fixních cen, které jsou v některých státech uzákoněny, zda by u nás takový zákon byl také přínosem, zda je vůbec právně realizovatelný a zda by jej knihkupci uvítali. Diskutojící se shodli na tom, že kamenné prodejny nemohou cenami a slevami konkurovat e-shopům a zároveň několikrát zazněla obava ze vstupu amerického internetového gigantu Amazon na český trh. „Internetové obchody dávají tak velké slevy, že jim nemůžeme konkurovat a budeme muset zavřít,“ přihlásila se do diskuse se svými zkušenostmi majitelka knihku-

pectví v Pacově. Zástupce internetového obchodu Levneucebnice.cz hájil zájmy webových prodejců, ale změnam ohledně cen se nebránil. „Pojďme se sejt u kulatého stolu a promluvit si o tom, třeba najdeme společné řešení, protože čekat na to, až se tento problém bude řešit na zákonné úrovni, to může trvat ještě dlouho,“ padlo v debatě. Jednou z vlaštovek, které by měly usnadnit komunikaci mezi knihkupci, bude nový webový portál www.ceskaknihkupectvi.cz. Diskuse na toto téma tedy rozhodně bude. Nicméně, nelze čekat na případné změny se založenými rukama, je třeba jít zákazníkovi vstříc už nyní. „Snažíme se udělat ze čtení módu, pořádat různé akce, abychom čtenáře nalákali do knihkupectví, aby měl důvod přijít a ne si knihu koupit na internetu. Myslíme si, že u mnoha zákazníků nejde při nákupu v první řadě o cenu, mnozí jsou za přidanou hodnotu ochotni zaplatit,“ říká zástupkyně knihkupectví Kosmas. Boj o ceny knih, o zákazníky a tedy i o to, aby zůstalo zachováno co nejvíce kamenných knihkupectví, tedy rozhodně není prohraný a knihkupci se nevzdávají. Jednoduché to však jistě nebude. JaM

Česká škola bez hranic

Neobvyklý projekt přišla návštěvníkům veletrhu představit **LUCIE BOUCHER SLAVÍKOVÁ**.

Je iniciátorkou projektu Česká škola bez hranic, což je mezinárodní síť škol, které nabízejí výuku češtiny a českých reálií pro děti ve věku od 18 měsíců do 15 let za hranicemi ČR. Jde o formu doplnění každodenního vzdělání, které děti českého původu získávají v zahraničních školách. „Bilingvní děti, které Česká škola bez hranic vzdělává a vychovává, představují pro svou rodnou zemi a zároveň i pro zemi, ve které žijí, bohatý intelektuální, ekonomický a sociální potenciál. Tyto děti budou schopny, díky svým jazykovým a kulturním znalostem, uchovat českou identitu v zahraničí a přispět ke vzájemnému porozumění mezi národy,“ vysvětluje Lucie Boucher Slavíková. Při vzdělávání v České škole bez

hranic samozřejmě využívají i české knihy. „Čtení knih v češtině je jedním z pilířů naší činnosti. V Paříži, kde žijí, vydáváme newsletter, v němž máme i knižní koutek s doporučeními na zajímavé české knihy, abychom byli stále

v obraze. Sama mám rozsáhlou knihovnu a dávám jí ostatním krajanům k dispozici. V zahraničí jsou pro nás české knihy vzácné, takže je musíme sdílet,“ říká s úsměvem. Zájem o vzdělávání v České škole bez hranic je velký. „Při přechodu na druhý stupeň nám někteří žáci odpadnou, protože je pro ně příliš časově náročné, aby po tradičním vyučování ještě dojížděli k nám. Ve Francii často škola končí až kolem 18. hodiny a učí se i v sobotu, takže tohle rozhodnutí chápeme. Jsme rádi, že můžeme dětem přinést základy češtiny alespoň v úrovni prvního stupně. Rádi bychom využili pro výuku třeba skype nebo další moderní metody, abychom dětem časově ulevili,“ dodala Lucie Boucher Slavíková a zve samozřejmě všechny krajany, aby projekt České školy bez hranic navštívili. JaM

LITERÁRNÍ PROCHÁZKA PO EGYPTSKÝCH METROPOLÍCH

Vůně káhirských a alexandrijských krámků a uliček zavanula ve čtvrtek odpoledne v Literární kavárně. Ústav Blízkého východu a Afriky FF UK zde posluchačům připravil přednášku o dvou nevyznamněných egyptských městech a jejich obrazu v literatuře. Výklad vedl doc. **FRANTIŠEK ONDRÁŠ**, arabista, který po dlouhou dobu působil na Univerzitě Ain Šams. Program přitáhl také arabštiny znalější návštěvníky, a proto mohl hojně citovat pasáže děl v původním jazyce. Na úvod představil důležité zástupce spisovatelů píšících o obou metropolích, ať už káhirské Muhammada al-Muwajilího a Nagiba Mahfúze, či alexandrijské Ibráhíma Abd al-Magída a Edwára al-Charráta. Mnohé se mohli návštěvníci dozvědět také o rolích vypravěčů z děl zmíněných autorů. Někteří z nich se starostlivě zabývají existenčními potřebami nejchudších obyvatel, jiní na města pohlížejí jako na celek a spíše vyzdvihují jejich význam pro Egypt a celý středomořský region. Obvyklý je i přístup autorů, kdy nechávají vypravěče putovat skrze století do dob velkých rozkvětů či významných událostí obou měst.

Celé téma bylo zajímavě pojato také díky Ibráhímu Abd al-Magídovi, jenž vystoupil jako host v rámci pořadu. Narodil se v Alexandrii, v roce 1973 však přestěhoval do Káhiry. I přesto se ale zapsal mezi nejvýznamnější spisovatele zabývající se Alexandrií. Zajímavý obrat však předvedl před několika lety, kdy vydal knihu Zde je Káhira, která přenáší jeho zájem nad druhou egyptskou metropoli. OŠ

Umění egyptských ulic

Mladší generaci egyptských umělců přijela do Prahy zastupovat spisovatelka a rozhlasová moderátorka **MAJ CHÁLID**.

Publiku připravila rozsáhlou obrazovou prezentaci zabývající se akcemi mladých Egyptanů. Mohli jsme tak vidět mnohé „undergroundové“ nebo spontánní akce, o kterých do českých či světových médií prosakují informace jen velmi zřídka. Prim zde hrají káhirské ulice, graffiti, či pouliční vystoupení literátů a hudebníků. Za zmínku stojí například akce Art is a Square, jež byla vedena mladými umělci dlouho mimo zájem režimu, nedávno však byla zastavena.

Spisovatelka hovořila také o postoji umělců k politice. „Po revoluci pro nás byla politika stejně důležitá jako jídlo. Pořád jsme o ní mluvili, srovnávali různé politické strany. Bylo to stále: poli-

tika, politika, politika,“ líčí Maj Chálid atmosféru prvních let po arabském jaru. „Po určité době ale většina umělců zjistila, že bude lepší vrátit se

k tomu, co dělají dobře. Politikou začali být lidé unaveni.“

Padl dotaz i na pozici žen v egyptské společnosti. Dle spisovatelky byly ženy příliš málo zastoupeny v parlamentu, o to větší slovo však měli v ulicích. „Ženy jsou v této dynamické době velmi statečné. Mnohdy musí podporovat své nezaměstnané muže a žít v rodině, ale všechno to snášejí hrdě a s úsměvem,“ dodává.

Na závěr autorka představila svůj letošní román Gymnasium. „Děj probíhá o jedné noci po revoluci – věznicé byly otevřeny a ulice obcházejí strach. Každá kapitola je vyprávěna z jiného pohledu, některé jsou uvolněné, některé temnější,“ shrnula Maj Chálid své dílo. Z nejnovější knihy bude spisovatelka předčítat v sobotu od patnácti hodin v prostorách stánku Egypta. OŠ

KRAJANÉ MAJÍ SVŮJ WEB

Na webové adrese **krajane.net** najdete obsažné stránky věnované životu krajanů v zahraničí. Tento zajímavý počin představil návštěvníkům veletrhu Miroslav Krupička z Českého rozhlasu Radio Praha, který web již několik let provozuje. Vzhledem k tomu, že problematika krajanů v zahraničí patří v letošním roce k jednomu z hlavních témat veletrhu Svět knihy, měla tu

prezentace krajanského webu rozhodně své místo. „K českému původu se dnes hlásí dva miliony dvě stě tisíc lidí žijících v zahraničí. Jsou mezi nimi děti přistěhovalců ze začátku 20. století, kteří už mnohdy ani česky nemluví, ale ke kořenům svých předků se hlásí, stejně jako lidé, kteří do zahraničí zamířili až po roce 1989 za prací a založili tam rodiny,“ vypočítává Mar-

tin Krupička. Web krajane.net tedy má velkou čtenářskou obec. „Najdete tam mimo jiné databázi krajanských spolků, informace o akcích, které pořádají, i o jejich celkové činnosti.“ Pokud vás problematika krajanů zajímá, pak začněte právě tímto webem, je ideální vstupní branou do českého světa v zahraničí. JaM

Nakladatelská reklama? – dlouhá historie

V rámci letošního Světa knihy je možnost zhlédnout výstavu nazvanou Česká nakladatelská reklama v proměnách dvou století, kterou s využitím dobových materiálů připravilo Národní muzeum. Obsáhlou přednášku na dané téma přinesl v pátek po čtrnácté hodině v sále Rosteme s knihou vedoucí oddělení Knižní kultury NM Pavel Muchka. Připomněl, že nakladatelská reklama ve své rané formě se na našem území objevovala už od počátku 16. století. Rozhodující okamžik pak přinesl roku 1751 státním naříze-

ním nakladatelům, kteří museli povinně vydávat své ediční plány. Velmi promyšlené pak s reklamou pracoval V. M. Kramerius, který na konci svých c.k. vlasteneckých novin inzeroval právě vydávané tituly. Otcem moderní české nakladatelské reklamy se pak stal Ignác Leopold Kobr, původně působící v Táboře, který potom v Praze od německojazyčných titulů přešel k ekonomicky výhodnějším knihám českým. Pavel Muchka připomněl zajímavou skutečnost, že dlouhodobě byla centrem nakladatelské činnosti

oblast dnešní Národní třídy v Praze, kde na přelomu 19. a 20. století působilo hned jedenáct velkých nakladatelů. Zdůraznil, že za 1. republiky se na vydávaných edičních plánech výtvarně podílely osobnosti jako František Muzika, Karel Teige nebo Jindřich Štýrský a další. Černým dnem se pak stal 24. březen 1949, kdy byla zákonem ukončena činnost soukromých nakladatelů, ale i poté bylo v produkci nově vzniklých velkých nakladatelství možné zaznamenat dozvuky někdejších výtvarných a uměleckých hodnot. IK

Kam míří knižní svět?

Jakým směrem se ubírá mezinárodní knižní trh a převládají elektronické knihy ty tištěné? To je otázka, kterou si na veletrhu každoročně kladou přední světoví odborníci. Tentokrát vývoj světové knižní produkce zhodnotil rakouský specialista **RÜDIGER WISCHENBART**.

Z mnoha statistik a grafů vyplývá, že mezinárodní knižní trh prochází velkou transformací. „Bezpečný svět tištěných knih se rozpadl a nastal bouřlivý svět elektronický, což ale neznamená konec tradičních knih,“ řekl v úvodu setkání s návštěvníky veletrhu Rüdiger Wischenbart. „Tištěných knih totiž sice ubývá, ale produkce elektronických knih neroste tak, jak se původně očekávalo,“ konfrontoval Rüdiger Wischenbart nejnovější výsledky knižního vývoje s prognózami minulých let. Připustil však, že menší nakladatelé neprožívají právě lehké časy. „Na světovém trhu dominuje pět velkých hráčů v čele s Penguin Random House, dále pak Hachette Livre, Harper Collins, Simon and Schuster a Macmillan. Přestože oni hlídají největší balík knižní produkce, malí nakladatelé by se místo stížností, že jsou jen malé ryby, měli rybit do práce. Místo na trhu pro ně je. Měli by více hlídat,

co se děje okolo nich, jak do dění mohou vstoupit, musejí být více bdělí.“ I tentokrát padlo jméno internetového žraloka, obchodu Amazon. Snad všichni nakladatelé a knihkupci mají strach, že skončí v jeho velkém chřtánu. „Ano, nemůžeme ho pomínout, má největší prodej knih ve vesmíru a je třeba s ním počítat. Jsme svědky atomizace knižního světa, je jiný než dřív a musíme se v něm zorientovat. To je jeden z aktuálních problémů světového knižního trhu. Najít v něm své místo. Dalším problémem je pirátství, které sice existuje už dlouho ale dnes má mnoho nových podob. I tomu se musí mezinárodní knižní trh přizpůsobit,“ dodal Rüdiger Wischenbart. Bude jistě zajímavé zase za rok zhodnotit, kam se za tu dobu knižní trh vyvinul. Doba je bouřlivá a změny se dnes nedějí v řádu let, ale měsíců. Za rok tedy uvidíme. JaM

Překladatelské oříšky

Jana Kantůrka

Sál Sci-fi a fantasy byl ve čtvrtek před polednem do posledního místa zaplněný fanoušky kultovních knih spisovatele Terryho Pratchetta. Mohli se tu totiž osobně setkat s překladatelem Janem Kantůrkem, který se Prachetově tvorbě věnuje už desítky let. „První knihy jsem překládal ručně na papír a manželka moje zápisky přepisovala na psacím stroji,“ vzpomíná. S nástupem počítačů se jeho práce zrychlila a dnes překládá dvě až čtyři knihy ročně. Návštěvníky besedy zajímaly jeho překladatelské figle, jak si dokáže zapamatovat krkolomná jména i jak jse překládají leckdy nepřeložitelná jména. „Se jmény je to vždycky potíž. Pokud se dá přeložit, pak ho jednoduše přeložím, pokud to nejde, pak se pokouším vymyslet takové jmé-

no, které by postavu charakterizovalo a pokud ani to nejde, pak třeba zkusím podobné originálu, jako třeba McLeod bych přeložil jako McLouda,“ nechal Jan Kantůrek nahlédnout do své překladatelské kuchyně. „Abych se ve všech jménech a zeměpisných názvech vyznal, udělal jsem si takovou kartotéku, do které se vždycky podívám, abych nepříšoudil nějaké postavě nebo místu jiný název, než jsem mu dal už v minulých knihách. Bohužel se mi to už stalo, což mě samozřejmě mrzí.“ Při setkání potěšil Jan Kantůrek všechny fanoušky výčetem knih Terryho Pratchetta, které jsou plánovány k vydání v nejbližší době. Soudě dle zájmu návštěvníků veletrhu se na pultech knihkupectví dlouho neohřejí. JaM

Československý ústav zahraničí podporuje krajany

Historii Československého ústavu zahraničí přiblížil návštěvníkům jeho současný předseda Jaromír Šlápota. Navázal tak na sérii setkání v rámci veletrhu, která jsou věnována Čechům v zahraničí. „Mluvit o Čechách v zahraničí je zavádějící,“ opravuje Jaromír Šlápota. „Mnozí krajané se totiž narodili v bývalém Československu, takže nejsou Češi, ale Čechoslováci. Obdobně je to s generací, která odešla ještě z Rakousko-Uherska.

Setkal jsem se dokonce s názorem, že to přece byli Rakušané.“ Z činnosti Československého ústavu zahraničí vypíchl Jaromír Šlápota podporu českých škol pro děti krajanů. „Například v Chorvatsku jsme nakoupili dechové nástroje a hned tam vznikly dětské dechovkové soubory. Pomáhali jsme zbudovat hřiště, vybavili jsme školní třídy počítači a interaktivními tabulemi. Chceme, aby děti krajanů byly informované, vybavené,“ vysvětluje. „V každé zemi se krajané chovají jinak a udržují vztah k vlastní odlišným způsobem. Například v Chorvatsku je česká komunita velmi silná. Dodržují tradice, pořádají například dožínky. Mnozí se už narodili tam, ale přesto se snaží zachovat staré zvyky. V Rakousku je škola, mají divadelní sál, školku. Všechny tyto krajanské aktivity vítáme a samozřejmě podporujeme,“ dodal Jaromír Šlápota. JaM

Bojíme se zkoumat islám?

Čtvrteční program gradoval pozdě odpoledne v autorském sále. Beseda rozebírající zpracování islámu v české knižní produkci přilákala na konci prvního veletržního dne desítky návštěvníků. Debatu moderoval arabista a islamolog Bronislav Ostřanský, zástupce Orientálního ústavu AV ČR. Pozvání do pořadu přijali univerzitní profesor Luboš Kropáček, religionista Pavel Ždárský a muslimský blogger Richard Hlaváček.

Jaký je stav na českém knižním trhu, co se zpracování islámských náboženských témat týče? V debatě se našla mnohá pozitivita. „Nedávno byly vydány tři knihy o islámském právu, jedna dokonce ve specializovaném právním nakladatelství,“ uvedl Luboš Kropáček. Našel však i oblasti probadané jen velmi povrchně. „Naprostě tu chybí kvalitní zpracování šíitského islámu. Dále tu sice máme vyvážené knihy po-

jednávající o vztahu judaismu s islámem, podobně kvalitní zpracování historického vývoje vztahu křesťanství a islámu však chybí.“

Došlo i na téma islamofobních nálad ve společnosti. „Takové výkřiky, často anonymní, jaké jsou poslední dobou k vidění na sociálních sítích, do slušné společnosti nepatří,“ shodli se všichni hosté programu. Nevoli projeví i nad chováním některých médií, jež občas zbytečně podobnou náladu vyvolávají.

A jakou knihu by měl vzít čtenář do ruky, pokud touží po kvalitní literatuře zabývající se islámem? V tom měli hosté vcelku jasno – nakladatelstvím Academia loni vydanou knihu Atlas muslimských strašáků. Její autor, moderátor besedy Bronislav Ostřanský, si nemohl erudovanější pochválení přát. OŠ